

Kāp piningā piningus prētrauk

Šiou atsētēkēma priš daug metu, dar būnont lagerie, pasakuojē vēns vīroks ēš mūsa brēgadas. Ons sakē, kad tēp tēkrā bovē, ir če nieka nier ēšgalvuota...

Vuo bovē tēp. Pas vēina baguota gaspaduorio tarnavēs už vaiki tuoks darbštos ēr ēštēkēms vīroks – Juonis. Vēina vasaras sobatvakari ons pasēprašēs šeimīnīka, kad sekmadēinie anou ēšleisto pareitē i sava kaima, aplonkītē tievū ē bruoliū, seserū. Šeimīnīks atsakēs „Gerā, keliauk svēks ē sava tievalems noējēs parduok nu monēi gerū dēinū!“

Sekmadēinē rīta atsēbodēs tas vīroks, pravierēs sava klietelēs duris, kor ons mēiguojē, ē pamatē, kad belīnonti. „E, – pamēslējēs ons – ka līn – krēsio da ē pamēiguosio, vuo pas tievalius noeisio vieliau, ka nustuos lītē!..

Ožsēdarēs sava klietēs doris, krētēs i luova ē ožmēgēs. Nežēna kēik ēlgā mēiguojēs, bet atsēboda ēšgērdēs, kad šalēp anuo klietalēs esontemē špiklierie, gaspaduorius kažkuo krebžd. Atsēsiedēs ont luovas ē klausuos. Vuo pru sēntarpē plīši mata einont švēisa. Tylē priējēs pri sēinas ē veizas pru tou plīšieli, kū tas gaspaduorios tēn dērb žiuburi ožsēdegēs? Mata, gaspaduorius ēš sēinuo ētaisītas slieptovelēs ēšsējem šikšnini makieli ē skaičiov piningus. Tū piningū matītēis toriejēs nemažā –ēlgā skaičiava. Soskaitēs, sopīlē atgal i makieli, ožrēša ē apēntās pakavuojē i tou slieptovelē sēinuo.

Vuo tas gaspaduorius mēslējē, ka anuo vaikis īr ēšējēs i sava tievēškē... Ons, užpūtēs žioburi, išējē ēš špiklieriaus ē ožrakēna doris. Juonoks viel atsēgolē i luova, bet mēigs nebjiemē. Da kēik pasērētiniejēs luovuo, ons atsēkielē ē pamatē, ka neblīn, švēit saulelē, sosēpoušē ēr ēšējē i sava tievēškē. Einont vēsa laika galvuojē aple tus gaspaduoriaus piningus. Matā, tas vīroks bovēs kažkor gērdiejēs – ka piningā piningus prētrauk.

Noējēs i tievēškē ē aplonkēs tievokus, pavēišiejēs, pasēruokavēs so bruolio ē seserimis, tou pati vakara parejē pas sava šeimīnīka, ka pērmadēinē rīta galiēto kēbtē i darba. Kēimē sotēka šeimīnīka, tas paklausē, kāp besveikē nomēškē, leipē eitē pavalgītē večerēs, ē, kol sotems – noeitē i pūdīmus parkeltē arklius.

Juonoks tēp ēr padarēs. Pavalgēs, nuējēs perkielēs pūdymūs arklius, ēr parejēs i sava klietelē, taisies eitē meiguotē. Bet tēi gaspaduoriaus piningā vēn neišēit iš galvuos... Ons jau turiejēs susitaupēs sava kelius cidabrinius rublius. Ēr stuojēs galvuotē: „Jei aš tus sava rublius pasliepčiuo netuolēi tū gaspaduoriaus piningū, rasi mon anēi ēr pritrauktom iš tū gaspaduoriaus piningū, tēp bēnt kuokē puora dešimtū?..“

Jau sotema, patekiejē mienou, naktēs švēisi ē šelta. Juonokou mēigs nēt. Atsēkielē, atsēdarē klietalēs doris, atsēsieda ont slēnkstē ē klausuos kāp rugiūs griežlē čērķštāu. „Kon če rēk

padarītē? Aha! Somēslējau!“ Ēšsētraukē ēš kēšenēs peili, prēejē pri tuos vēitā, kor ēš vēdaus posēs bova noveiziejēs esont tou slieptovelē, so peilio ēš sēntarpēs ēškrapštē kēmenus ēr i tou plīšieli sokēša tus sava rublius, sovīniuotus i popierioka. Plīšieli viel ožkēša so kēmēnās, ēr dabā diejuos mēiguotē.

Nakti Juonokou prēsēsapnavusi gaspadoriaius muotina, jau senē mērusi. Ana prēejusi pri luovas, pasēlēnkusi ē pasakiusi: „Svētēma nenuoriek – sava nepaleisk!“ ēr ēšnīkusi. Juonoks atsēbodēs, pavuožuojēs: „kū tas gal reiškštē?“ Ē viel ožmēgēs.

Atsēbodēs, kumet jau šēimininkē žadēna keltēis ēr eitē parvestē arklus ēš laukū. Atsēkielēs, noejēs, parvedēs tus arklus, vuo pu posrītēs vēsē išsēsēkstē pri sava darbū. Juonokou tou dēina reikiejē so mergē parvežtē do paskotēnius vēžēmus šēina ēš pēivu. Besēdarboujont atejē pēitā. Pu pēitu arklus viel novedē i pūdīmus, vuo parejos reikiejē ēššloutē rejuos klouna, kad, atējos rogepjūte, būto švari vēita vēžtē rogemis. Kol vēskou apsētvarē – atejē ē vakars. Pu vēčerēs, kumet noejē i sava klietalē mēiguotē, atsēmēnēs tus sava pinigus. „No, reikies paveizietē, a bus padaugiejē?“ Palaukē kol vēsē somēgs ēr, ka viel patekiejē ēr pakēla mienou, tīlē ēšējē ēš sava klietalēs ē prēejē pri tuos žēnuomas vēitas... Viel so peilio ēškrapštē kēmenus, ēkēsēs peili gēliu, nuoriejē ožkabintē ēr ēštrauktē tus pinigus, bet anēj pasēsēpaudē tuolīn. So peilio nebēprēgaus. Noejē pri malkēnīčē, nu šakalē atsēskielē skalieli ēr pargrīžēs viel miegēna ožkabintē ož tuo puopiereliaus, bet viel nepavīka. Tēp bevargdams ēšgērda, ka tēi anuo pinīgā noskombiejē i špiklierio ont grindū... „Vat ē vēskas!“

So skaudontē šerdē noejē ē atsēgolē i sava luova, bet ožmēgtē nebgaliejē... Bevuožuodams, kāp tuoliau bus, atsēmēnē tou sapna: „Svētēma nenuoriek – sava nepaleisk.“

Tēp besēvartont nu šuona – ont šuona, biški prēsēnūdēs pajota, ka šēimininks jau žadēn keltēis ēr ruošēis pri dēinuos darbū.

Ē par posrītīus, ē par dēina pri darbū, ē par pēitus – Juonoks vēs ne savie, ē ne savie... Gel šērdēs, ēškada tū rubliu... Bova mēslējēs nosēpērktē kišenini dzieguorieli, vuo ont rodēnēis, ka gaus metu oždarbi, da ēr ēšēiginius aulēnius batus ēsēpruovīs... Vuo dabarčiou vēskas!

Vēčerē valgont, šēimininks ēdieme pasēveiziejē i Juonoka ē paklausē: „Kas tau Juonieli notēka? Gal sosērgā, ka tēp mažā bevalgā, ē tuoks nobliuozdēs esi?“ „Ne, nieka“ teatsakē Juonis, bet ka ēšējē pri prūda nosēplautē kuoju, vuo šēimininks atejēs pasiuluojē ožtrauktē dūmieli, vaikis nebeēštoriejē ē vēsa sava nelaimē pasakuojē šēimininkou. Gaspadorius ēlgā joukies, vuo paskiau apkabēna Juonoka par pētius ē pasakē:

„Gerā, ka nemiegēnā pinīgū vuogtēna ēšvuogtē. Vuo ka pinīgā pinigus prētrauk – tas īr tēisa. Pats matā. Bet tik ne mažēje nu didiūju trauk, vuo dēdēje mažūsūs! Vat, kāp īr.“

Tou pati vakara, šeimininks atsėnešė škiplieriaus rakta, atrakėna doris, vėdou, pamatė ont grindū nokrėtusius Juonelė rublius. Juonis džiaugdamuos sosėrinka sava piningus, vuo šeimininks da prėdiejė ėš kėšenės ištraukės puora sėdabrėniu, ož tou, ka Juonis atverā vėskou pasėpasakuojė.